

Celoletna naročnina znaša K 2.—. Posamezne številke po 10 vin.
 Uredništvo: Franc Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). Upravništvo: Ivan Podlesnik, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 11.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1908.

Letnik I.

Mladiški tečaj.

(Škofja Loka, 27. julija.)

Socializem.

(Predaval dr. Aleš Ušeničnik.)

I.

Socializem kali iz hrepenenja človeške duše po sreči. Sreča, to je tisto, za čemer bije srce vsakega zemljana. A kaj je sreča, kje je sreča? Mnogim je sreča — veliko imeti. In nekaj resnice tiči v tem. Kdor ima, ta si lahko privoščič, česar si poželi. Kdor nič nima, njegov delež na zemlji je beda, edinščina. A ravno imetje je na zemlji tako neenako razdeljeno. Nekateri imajo vsega preobilno, drugi premalo. Zato so si že stari modrijani ubijali glave, kako imetje nekako enakariti. Nekaterim se je zdelo, da bi bilo pomagano, ko bi se vse imetje dejalo takorekoč na en kup in bi se potem med vse enako razdelilo. Ker je svet, kakor pravijo pesniki, „za vse dovolj bogat“, bi vsak dobil dosti in — „srečni vsi bi bili“... Drugi so pa takoj spoznali, da bi taka razdelitev malo pomagala. Ljudje so si pač tako malo podobni. Eni so pridni in delavni, drugi nemarni in leni, eni čvrsti in zdravi, drugi betežni in slabotni, eni miselni in podjetni, drugi malomiselni in nezmožni. Eni bi pridno in umno upravljali svoje imetje in bi si je kmalu namnožili, drugi bi je le pridno in neumno zapravljali; eni bi bogateli, drugi ubožali. Kmalu bi bila na svetu stara neenakost. Tako ne gre. Zato so drugi stvar drugače zamislili. Vse naj bi bilo vseh, vse — komun! Komunizem. Vse naj bi bilo skupno: skupno delo, skupno jelo; skupne delavnice, skupne spalnice, skupne obednice — skratka vse vseh! Zopet so modri možje spoznali, da bi tako tudi ne šlo. Kaj takega je mogoče v majhni družini, v samostanu, a vse človeške družbe ni mogoče deti pod eno streho in posaditi k eni mizi. Tudi bi ta skupnost uničila v človeku to, kar ima

najplemenitejšega. Komunizem hoče n. pr. tudi skupnost žena in tako poruši dom najlepše rodbinske sreče, hoče komunsko vzgojo otrok in tako uniči prvo in najboljšo vzgojteljico, ki je materinska ljubezen. Komunizem je v svojih posledicah podel, živalski, proti človeški časti, proti sreči rodbine in proti blaginji človeške družbe. Zato so še drugi zamislili socializem. Societas, to je družba. Družba naj bi vzela v roke le vso produkcijo, vse proizvodnjanje. Namreč: odpravila naj bi se zasebna lastnina zemljišča, delavnic, tovarn, orodja, strojev, sirovin, blaga. Vsa družba naj bi bila lastnica in podjetnica. Posamezni ljudje pa naj bi bili vsi delavci v službi družbe. Tako bi bilo vse, kar bi se pridelalo, družabno, socialno, a družba bi potem vsem dala, kar jim gre ali kar potrebujejo. Tako bi bili vsi enaki. Nihče ne bi sedel na kupu bogastva in se redil s tem, kar pridelajo drugi s krvavimi žulji; nihče pa tudi ne bi živel v siromaštvu, kdor bi delal. Družba bi dala vsakemu, kar bi zaslužil in kar bi mu bilo treba. Seveda bi družba skrbela tudi za tiste, ki bi radi delali, a ne bi mogli, za vse bolne, onemogle, ostarele.

Že stare so torej te sanje o sreči in enakosti na zemlji; sanje o deveti deželi, o Indiji Komandiji, o deželi Nikjer, kjer že vlada taka sreča in enakost. Že stari Platon je 400 let pred Kristusom sanjal o taki državi, kjer bi vladala taka enakost (a le med boljšimi, med veljaki; kmetje in sužnji, si je mislil pogan Platon, naj bi po starem rili naprej). Malone dva tisoč let pozneje je zopet napisal bukve o taki deželi znani angleški državnik (ki ga je dal Henrik VIII. umoriti) Tomaž Mor. „Utopija“, dežela Nikjer se imenuje njegova knjiga. Kakih sto let potem je sanjal iste sanje menih Tomaž Campanella. Sanjal je o solnčni državi, kjer so vsi srečni, vsi enaki. Delajo le štiri ure na dan, na poljsko delo gredo z veselo godbo in petjem, oblačijo se v belo svilo, kopljejo v mleku.

Sanje, večne sanje o sreči! Še danes imenujemo take sanje „utopije“, t. j. sanje iz devete dežele.

Resnejšo podobo so dobile te sanje v naši dobi. Prevezle so velike množice delavcev in ti jih hočejo z vso resnobo tudi uresničiti, če drugače ne gre, pa z ognjem in mečem, s krvavo revolucijo. Kako je to prišlo? Takole. V našem času je svet silno napredoval. Velikanske iznajdbe strojev so popolnoma prevrnile ves dotedanji način proizvodnje. S stroji se veliko več lahko izdelata, veliko hitreje in veliko ceneje kakor pa z roko. Tako so bili veliki podjetniki, ki so si napravili strojev, zgradili tovarne in zbrali v nje množice delavcev, hitro naprej pred rokodelci, ki so še vedno delali na roko ali s preprostim domačim orodjem. Spomnimo se le naših platnarjev! Naš kmetič je sejal lan, terice so na jesen pridno otrle, predice predle zimske večere, naš tkavec pa je sedel za statvami in tkal lepo domače platno. Imeli so ga na kmetih za domačo rabo, a dobili so zanj v hišo tudi nemalo šmarnih petic, zakaj čislali so to platno daleč po svetu. Tedaj pa so iznašli stroj samopreljko in tkavni stroj. Zgradili so velike tovarne, dobili lanu iz tujine ali pa še rajši namestu lanu druge cenejše tvarine (pavolo itd.) in začeli so v velikem presti in tkati. Kar se je natkalo, je bilo na lice kaj lepo in pa — kar je poglavitno — silno poceni. Ljudje, ki rajši kupujejo poceni, posebno še, če je kaj novega, mestnega, so začeli kupovati fabriško blago. Naši platnarji so po strani gledali in začelo se jim je hudo goditi. Tako ceno niso mogli izdelovati in prodajati, zakaj prodajali bi v zgubo; če pa niso marali prodajati tako ceno, jim je blago obležalo. Tako so začeli zaostajati, opuščati platnarijo, in še sami nositi fabriško blago. Kakor tem se je godilo drugim malim obrtnikom; obrti so začele propadati, obrtniki obubožavati. Propadla je cela vrsta prej cvetočih obrti in vsi tisti obrtniki, njih pomočniki in vajenci so se porazgubili in poteknili tuintam za delavce po tovarnah. Tovarnam pa se je dobro godilo in zdelo se je, da se bo dobro godilo tudi delavcem po tovarnah. V delavnikih podnevi so delali, zvečer in ob nedeljah pa so bili sami svoji gospodje in ob sobotah zvečer so prejemale gotov denar. To je bilo mikavno in glas se je hitro razširil po deželi in tudi s kmetov so začeli vreti hlapci in dekle in dninarji v mesta, v tovarne. Kmetje niso imeli več delavcev ali pa so jih morali drago plačevati; kakor prej obrtnikom, se je začelo sedaj tudi njim slabo goditi. A tudi delavci so bili ogoljufani. Bilo jih je vedno več, za lažja dela so porabili tovarnarji tudi ženske in otroke, in tako so delavske množice močno narasle. Ko so tovarnarji videli, da je delavcev na izber, so se naenkrat domislili, da jim trda gre in da bi lahko delali boljše dobičke, in začeli so znižavati delavske plače. Delavci so grdo gledali, grozili, da bodo pustili delo, a ko so se ozrli, so videli, da stoji z njimi kopa delavcev in željno čaka dela. Ni jim kazalo drugega kakor vdati se in s kletvijo v srcu delati naprej za nizko plačo. A

tovarnarji so o vsaki priliki zopet znižali plače, zakaj vedno so še vrele v mesta nove množice delavcev in lahko jih je bilo dobiti. Tako se je začela med delavci samimi borba za kruh in nazadnje so morali delati za vsako plačo. Po delavskih družinah se je nastanila strašna beda. Tovarnarji pa so bogateli, zgradili palače, zidali nove tovarne, začenjali nova podjetja. Seveda se je začel boj tudi med njimi, z divjo konkurenco je skušal eden drugega gospodarsko ubiti, in marsikdo, ki se je bil že dvignil precej visoko, je padel nazaj in moral obleči delavsko bluzo. To je še bolj poslabšalo delavske ra mere. Zakaj vsak hip je propadla kaka tovarna in tisoči delavcev so bili na cesti brez dela. Tako je nastal v človeški družbi prepad med podjetniki bogatini, — kapitaliste jih imenujemo, ker imajo v podjetjih nakopičene velike kapitalije, glavnice — pa med delavci, ki nimajo drugega, kakor žuljave roke pa kopo otrok — proles so dejali stari Rimljani kopl otrok, zato imenujemo take nemaniče proletarce.

Ali ni to čudno? Stroj je naprava, ki stori delo lažje, hitreje in cenejše. Odkar imamo stroje, bi torej morali biti ljudje mnogo srečnejši, zakaj stroji opravljajo zanje najtežja dela. To bi tudi bilo tako, ko bi bila človeška družba lepo urejena. Ko so n. p. iznašli samopreljko in se je začelo izdelovati mnogo cenejše, bi bila morala država paziti na to, da ne bodo domači tkavci oškodovani. Domače blago je le domače blago, bolj trpežno in pravzaprav boljše. Torej bi bila morala država ali pospeševati domačo obrt, nalagati na tuje tvarine in izdelke carino, ali pa bi bila morala vsaj pomagati domačinom, da bi se združili, organizirali in se tako skupno branili ali pa skupno zasnovali združne tovarne. Potem bi se bila morala država zavzeti za delavce. Paziti bi bila morala, da jim podjetniki dajo, kar jim gre, da jih ne izkoriščajo, da ne izkoriščajo zlasti njih otrok in žena. Država pa tega ni storila in tega je kriv liberalizem.

Bogatini so spoznali, da se jim bo najbolje godilo, če so čisto prosti in svobodni, če morejo prosto in svobodno sklepati z delavci pogodbe in prosto in svobodno konkurirati z drugimi podjetniki. Tedaj je namreč gotovo, da bodo oni, močnejši, zmagali gospodarsko slabejše — čim večja tovarna, čim več strojev, čim več delavcev, čim več sirovin, tem ceneje se dela — in prav tako gotovo je, da bodo delavci radi za vsako plačo prevzeli delo, ker jim bo svobodno in prosto, ali delati, ali brez dela z družino od gladu poginiti. Zato so začeli učiti, da je najlepši na svetu svoboda, da mora povsod tudi v gospodarskem življenju zavladati svoboda, in da se država ne vtikaj v gospodarsko življenje. Država naj samo varuje vsakemu svoje, da nihče ne bo drugemu oviral svobode; tako bodo vsi svobodni. Ti možje so tudi kaj lepo govorili, da bo tako človeštvo zares srečno. Takole so dejali: Narava je dobra: če je dobra, jo prepustimo, da se svobodno razvija, in najbolje bo na svetu. Vsak se torej svobodno razvijaj, kakor se ve in zna.

Tudi bo napredek največji, če bo vladala svoboda. Vsak bo napel vse moči, da bi prehitel druge, in začela se bo vesela tekma, ki bo rodila vedno večji in večji napredek. Tudi imetje se bo tako najbolj pravično razdelilo. Vsak bo imel, kar bo svobodno s svojim delom pridobil. Tako so govorili ti možje, in državniki so jim verjeli. Povsod je zavladal gospodarski liberalizem. Države so pustile, da se je začel v imenu svobode tisti divji boj, ki je gospodarsko uničil na tisoče in tisoče ljudi in delavske stanove ponižal, kakor niso bili ponižani niti stari sužnji. Državniki so verjeli tistim možem. Kako malomodri so bili! Narava je dobra. Seveda je prišla dobra iz božjih rok, izvirni greh jo je izkvaril. Človek je po izvirnem grehu sebičen, lakomen, in če se okliče popolna svoboda, je le naravno, da bo skušal druge sebično izkoristiti. In tako se je tudi zgodilo. Zlasti judje so začeli brezčutno izkoriščati, kogar so le mogli. V svobodi bo vesela tekma, so dejali tisti možje. Toda kako bo slabotni veselo tekeli z močnejšim? En čas bo tekeli, potem pa bo omagal in se vdal brezupu. — Vsak bo imel, kar si bo svobodno pridobil. A kako svobodno, če ga močnejši ubije? — Imetje bo bolj pravično razdeljeno. No, to je pokazala žalostna zgodovina, kako pravično se je imetje razdelilo. Na eni strani neizmerno bogastvo, na drugi strani beda in siromaštvo!

Gospodarski liberalizem, ki je vladal zlasti zadnjih sto let — in njegova moč tudi danes še ni strta — je torej vrgel na milijone ljudi med proletarce, ki živijo od rok do ust, v vedni negotovosti, ali jih ne bo danes ali jutri zadela kaka nezgoda in jih pahnila v brezdelje, ali jim ne bodo odpovedale moči, ali jih ne bo zgrabila bolezen in bo vsa družina brez zasluška, brez kruha, brez upa! In tem ljudem tudi živi v duši hrepenenje po sreči. Ali je čuda, da se jim je v našem času z novo močjo zbudilo vprašanje: Zakaj je pač na svetu tako? Zakaj imajo nekateri vsega preveč, a drugi se morajo ubijati za košček suhega kruha? In tudi njim se zdi, da bi se moralo to predrugačiti, da bi se moralo imetje nekako zenačiti. Kje je sicer pravica? Če torej tega ne zmore razdelitev imetja, pa naj se preuredi človeška družba tako, kakor uči komunizem ali pa vsaj, kakor pravi socializem.

Glejte, zato je v naši dobi s tako močjo bruhnil na dan socializem. Tlačen delavec ne sanja več samo o sreči, on vidi, da se mu godi krivica in upa, da ga bo rešil te krivice socializem.

Je pa še drug vzrok.

Ali je ples telesna vaja?

I. P.

Ples je nekak izrastek telovadbe in športa. Z zdravstvenega stališča smo primorani postavljati telovadbo nad športe, ker telovadba izobrazuje in uri telo vsestransko, športi pa navadno samo posamezne dele telesa. Pri kolesarjenju n. pr. samo mišičevje nog, pri veslanju samo

mišičevje rok in zgornjega dela telesa itd. Bolj kot športom moremo prištevati ples k telovadbi in kot vedno in vedno povdarjamo visoki pomen telovadbe za gojenje naravnih in nravnih sil v človeku, tako odločno in vztrajno se moramo bojevati proti plesu. To pa iz dveh vzrokov.

Prvič: ples je skrajno škodljiv zdravju!

Že samo tisto neprestano, vrtoglavo in mnogokrat tako neestetično vrtenje po zaduhlih, prašnih in zakajenih prostorih vpliva zelo slabo na plesalčeva pljuča. Hitra izprememba temperature ima navadno za posledice prehlajenje. Enakomerno, vedno se ponavljajoče premikanje istih delov telesa plesalca, ki navadno ne goji drugih športov ali telovadbe, da bi si utrdil ude, ima često zle posledice. Žalostno je zlasti videti delavsko in kmečko ljudstvo, ki se v mnogih, mnogih krajih posebno v primorskih s toliko strastjo udaja temu športu. Predstavljajmo si samo lepo, prostrano, zračno telovadnico in pa vaško beznico. V eni proizvajajo mladeniči ob zvokih godbe lepe telesne vaje. Iz lic jim žari zdravje in navdušenje, v telesu jim kipé sile, občevanje med njimi je odkrito, prijateljsko, bratsko in ko odhajajo si zapojo v slovo veselo pesem. V drugi pa se vrtoglavo vrti mladina, bledih lic, jeclajočih jezikov, strast po uživanju jim bliska iz oči. Čudna atmosfera vlada med njimi. Človeku, ki jih gleda, se zdi grozno neumno vse skupaj. Ko se ločijo nastane navadno prepir in kolikim nesrečam, ubojem, pretepom je kriva samo plesalska strast. Drugi dan vse utrujeno, zaspano. Tam, kjer se pleše, se pije, kjer se pije, pa se izpodkopaže zdravje in po nepotrebem trati čas in pa denar. Zato je ples obsodbe vreden tudi s socialnega stališča!

Drugič: ples je skrajno škodljiv nravnemu življenju!

Bratje! Roko na srce in odgovorite si: ali vam je bil en sam ples v zadoščenje, ali ni sledilo plesu duševno razburjenje, ali ni bilo v vaših srcih kot bi nekdo razburil z umazano roko lepo gladino mirnega duševnega življenja? Ali so bile vaše misli med in po plesu mirne in jasne? Ali niso zagrnille jasne, odločne mladeniške cilje in vzore umazane megle? Ali vam ni bilo kot v omotici, ko se zgube bele ceste v umazano močvirje? Ali je to v smislu naših načel, ali je to v smislu naše odločnosti, našega odkritega naziranja, ki temelji na zahtevi mirnega, čistega, odkritega duševnega življenja?

In ve, dekleta! Solze, sramota, mnogokrat obup in pogosto padec od stopnje do stopnje! Ali vam ni bilo kot bi veneli beli listi nedolžnih cvetov vaših src? Ali se niso začele obračati vaše oči k tlom, mesto da bi zrle jasno in odkrito v oči materi, očetu, bratom in vašim duhovnim voditeljem? Ali je bilo vaše delo še tako mirno in veselo, ali se niso naselile čudne, vznemirjajoče misli v vaše glave? Ali so vaše duše še pomladni vetrovi, ki srkajo v se rosne kaplje naukov in besedi, ki prihajajo iz cveta, kjer se goje najplemenitejši vzori in krepe najlepše čednosti?

Ne! In če vsega pri mladeniču ali dekletu ni, potem tudi ni več veselja, ni več dela, ni več molitve, ni udanosti, ponižnosti, odločnosti, ni veselja do bojev za vzore, ni navdušenja do premagovanja — ni mladosti!

In če ni take mladosti, potem gorje ljudstvu in narodu!

Zato pa: ples pokvarja kot kuga mladino, ples je vzrok tisočerim nesrečam, ples je vir okuževanju mladine. Bojujmo se proti njemu, odločno, vztrajno, z navdušenjem zlasti v naših mladinskih organizacijah, ki bodo po tem boju zadobile še sijajnejši znak apostolata za vse krepkostno, dobro in plemenito!

Ena izjema še ne podere pravila. — Toda gledati moramo, da ne bo nobene izjeme med nami. Lahko je, da jih odide od plesa deset nepokvarjenih in da padeta samo dva. Toda ravno radi teh dveh se jih mora vzdržati če je treba sto in sto, ker nihče med nami ne sme pasti, nihče se zgubiti, vsi moramo vztrajati, vsi moramo biti močni, vsi moramo napredovati, če ne že radi nas samih, pa radi slabotnih in nesrečnih, katerim moramo biti v zgled, povsod za zgled!

Da se razumemo!

F. T.

Neredka prikazen v naši javnosti so nergači. Imeli smo n. pr. politične nerge in jih imamo še zdaj, ampak to je, da nobene veljave nimajo in navadno tudi aktivni politiki niso, ampak odzadaj stojijo in sitnarijo. Imamo nadalje take nerge, ki se neprestano pohujšujejo, dasi ni vzroka. Naj bo kakšna stvar še tako dobra in plemenita, njim je še vedno premalo pobožna. Spominjam se žalostnega boja, ki se ravno zdaj bije med itak dovolj razkosanimi italijanskimi katoličani, kjer delajo nevarno zgago ravno te vrste nergači. Občeznan je izborni italijanski znanstveni list „Civiltà Cattolica“, urejevan od jezuitov. Ta list je zadnji čas vzel v zaščito italijanski ženski kongres, ki se je nedavno vršil v Rimu. Ta kongres je sicer glasoval za svobodno šolo, toda prišlo je do tega le vsled terorizma nekaterih hudih agitatoric, ki so mnogobrojne katoliške žene na tem kongresu zvijačno iznenadile. Gotovo je torej napačno, če kdo zaradi tega sploh smeši in omalovažuje žensko organizacijsko gibanje kakor sta to storila katoliška lista „Difesa“ iz Benetk in „Unità Cattolica“ iz Florenca. „Civiltà Cattolica“ je to ožigosala, češ, ne sme se vse zmetati v en koš. Žensko gibanje v pravih mejah je upravičeno. Zaraditega pa zdaj omenjena dva lista dolžita znanstveno glasilo jezuitov, da je — modernistiško in se nagiba k nezdravim, nepravovernim težnjam! Treba je pomisliti, da je ravno „Civiltà Cattolica“ najbolj borila se proti modernizmu . . .

Čemu to navajamo? Zato, ker hočemo pokazati, kako škodljivo je za katoliško stvar samo, ako nerge vsako gibanje opazujejo po strani in kar prežijo kakor lovec na divjačino, kje bi kaj vzrli, kar bi mogli obsitnariti. Če vidijo

kako nerodnost, takoj jo naslikajo kot zločin, iz malih grehov delajo smrtne. Na Francoskem je ravnotako. Tam ga ni katoliškega lista in ni katoliškega društva da bi ga kaka nerga ne obdolžila, da še ni dovolj katoliško in da še ne hodi po pravi poti, po čisto pravi, po tisti, ki jo samo oni zasledujejo . . . Kako daleč so prišli francoski katoličani s to pusto in ogavno nergarijo, to vidimo zdaj dan na dan jasneje.

Pri nas, hvala Bogu, taki črno gledci, taki nadkritiki in vsekritiki nimajo nobenega ugleda, da bi mogli kaj škodovati. Navadno so to ljudje, ki pri nobeni stvari, katero kritikujejo, niso zraven. Če bi jih tja postavil, da izboljšajo, kar jim ni všeč, bi 99 $\frac{1}{2}$ % teh nerg ne bilo vstanu izpopolniti, kar smatrajo za nepopolno. Ampak sitno jih je vedno poslušati, ker temu ali onemu, kateremu imponirajo po svoji doslednosti, vestnosti in ostroumnosti v iztikavanju napak, nedoslednosti in nevarnosti v naših organizacijah, listih, zavodih itd., vzamejo veselje do dela.

Naša mladeniška organizacija gre vsled svojih jasnih in določnih ciljev in ker se nerg namenoma ogiblje in se zanje ne zmeni, svojo pot neovirano naprej. Škofjeloški mladeniški tečaj, sklepi „Zveze telovadnih odsekov“, navodila, ki jih daje včlanjenim društvom, vsaka številka „Mladosti“ je jasna nepobitna priča, da naša mladeniška organizacija zasleduje prave cilje in jih hoče doseči s sredstvi, ki so skozinskoz korektna. Zato malokatera organizacija na Slovenskem uživa toliko simpatij in podpore kot ravno mladeniška. Duhovnik in posvetnjak, akademik in preprost človek, kmet in meščan, delavec in gospod, vse je je veselo, vse ji želi vedno večjega napredka.

Neka peščičica nerg pa seveda še ni popolnoma zadovoljna. Tako, kot si nerge celo stvar mislijo, tako cela stvar še ni izpeljana; tako visok in vzoren sploh cel svet ni, kakor si ga predstavljajo nergaški možgani. Najbrž bi bil še Bog moral svet drugače ustvariti, kakor ga je, če bi šlo po nergah in njihovih mislih. S takimi radikalnimi nergami se torej sploh ne pečamo. Gre se zdaj za one maloštevilneže, ki še zdaj o našem gibanju niso na jasnem in sicer zato, ker imajo tudi precej nergaške žilice v sebi.

V oklicu za Marijanski kongres v Ljubljani smo nedolgotega brali, da je mladeniška organizacija nekaka predpriprava, predšla, torej neka prehodna stopnja k popolnejši Marijini. Tega ne smemo pustiti kar tako zapisano, ker utegne zbuditi nesporazumljenje. Nejasnosti ne smemo trpeti na nobeno stran. Naše razmerje do Marijine organizacije moramo točno in določno označiti.

Že 1. številka „Mladosti“ je v prvem svojem članku povdarjala velik pomen Marijine organizacije in zvezo med njo in mladeniško. Pri škofjeloškem tečaju je 1. Podlesnik v svojem organizacijskem referatu visoko povzdigoval Marijansko organizacijo in se je oficijelno priporočilo članom telovadskih in izobraževalnih društev, da se včlanijo tudi pri Marijinih društvih, ako so za to dani zahtevani pogoji. Ljubezen do Marije je

označil V. Zabret v Škofiji Loki za temelj mladinske ideje. Pa tudi drugače je mladeniška organizacija po svoji centrali, po posameznih društvih in zlasti po svojem glasilu podpirala, v kolikor se to nje tiče, iste težnje kot jih ima Marijina. Nastopili smo proti pijančevanju, proti plesu, naglašali, da je prva dolžnost vsakega našega člana, da živi vzorno po krščanskih načelih, ne samo da jih izpoveduje. Pri sprejemu in izključevanju članov so ravno ti razlogi merodajni.

Vzlic temu pa naša mladeniška organizacija ni Marijina in Marijina ni telovadsko-izobraževalna organizacija. Obe sta druga od druge popolnoma neodvisni in samostojni. Ker sta pa samostojni, sta tudi vsaka zase v svojem delokrogu popolni in ni ena popolnejša od druge kakor pravi omenjeni oklic. Ne more se reči, da je Marijanska popolnejša od mladinske, pa tudi ne, da je mladinska popolnejša od Marijanske. To pa iz sledečega razloga: Popolna družba je ona, ki ima svoj lastni namen in sredstva, da ga more sama doseči. Naša telovadska-mladeniška in dekliška organizacija pa ima svoj namen, ki obstoja v telesni, umski in nravni kulturni povzdigi slovenske mladeži in ima tudi vsa sredstva, da ga more doseči: telovadbo, duhovadbo: predavanja, manifestacijske shode, izobraževalno organizacijo, knjige i. t. d. Ravnotako Marijina. Ima svoj namen in svoja sredstva. Njen delokrog je zato drugačen od našega, kajti ona je nabožna organizacija, naša pa ne. Ker pa krepljenje telesa na eni, krepljenje nraavnih sil na podlagi krščansko-demokratske misli na drugi strani vsposobi mladino tudi za pravo nabožno življenje, zato pač naša organizacija Marijino podpira, zelo podpira! Zato so pač povečini člani mladinske organizacije sposobni za člane Marijinih, nikakor pa jih k temu siliti, o b v e z a t i ne moremo. Pač pa priporočamo, zelo priporočamo.

Torej to hočemo povdariti: Nikar naj nihče ne misli, da je naša mladeniška in dekliška organizacija — kajti tudi ta je zdaj začela procvitati — le predšola, prehodnja stopnja k Marijini v tem smislu, kakor da bi mogla kdaj prenehati, ko bo namreč vsa mladina pripravljena, nekako vsposobljena za Marijansko. Kajti, če je Marijina popolnejša od naše, potem mora naša preinuti, kakor se je n. pr. stara zaveza umaknila novi. To je zmotna misel! Obedve organizaciji sta enako potrebni, v svojem delokrogu enako popolni in — če hočemo rabiti najprimernejši izraz drugo drugo izpopolnjujeta, ne pa, da bi edino Marijina izpopolnjevala mladinsko, kakor si to nekateri mislijo — nekateri — malokateri.

Kar se pa tiče nepopolnosti v naši organizaciji, jih sami izkušamo odpravljati in delamo z vsemi silami na to, da se vedno bolj bližajo svojemu vzoru. Popolnoma vzorna seveda ni, ker ne more biti in nikdar ne bo kakor tudi Marijanska organizacija ne more biti vsepopolna, Ampak za to, da se izpopolni, je treba dela in umevanja, ljubezni do stvari, nergati pa zna vsakdo.

Program naših prireditev.

V smislu sklepa odborovih sej posameznih odsekov in sklepa predsedstva „Zveze telovadnih odsekov“ se vrše v prihodnjih mesecih sledeče prireditve:

23. avgusta se je ustanovil telovadni odsek v Podgori pri Gorici.

30. avgusta se vrši velik mladeniški shod v Nazarjih pri Mozirju na Štajerskem. Ustanovi se obenem tudi telovadni odsek.

6. septembra: Javna telovadba v Št. Vidu nad Ljubljano. Udeležo se je: Ljubljana, D. M. Polje, Vič. Telovadi samo šentviški odsek.

8. septembra: Javna telovadba in mladeniški tečaj v Mirnu pri Gorici. Telovadi mirnski odsek in ena vrsta ljubljanskih voditeljev. Spored mladeniškega tečaja je sledeči:

1. Ob 8. uri zjutraj sprejem gostov; 2. Ob 1/2 9 uri sv. maša; 3. Od 9. do 12. ure mladeniški tečaj. Predavanja: Telovadba. Spolno vzgojeslovje. Krščansko-mladeniško gibanje in kulturni boj. Mladinska organizacija s socialnopolitičnega stališča. 4. Skupno kosilo; 5. Ob 1/2 4 uri javna telovadba; 6. Veselica.

13. septembra: Javna telovadba v Radovljici Udeležita se je: Jesenice in Tržič. Vsi trije odseki tudi telovadijo. Predsedstvo Z. T. O. pošlje deputacijo.

Sredi septembra je projektirana javna telovadba tudi v Mengšu. Podrobno se domeni odsek z Z. T. O.

27. septembra: Ustanovitev telovadnega odseka v Košani.

11. oktobra: Seja odbora Z. T. O. in vaditeljskega zbora v Kamniku, popoldne morebiti izlet v Mengeš.

8. novembra: Občni zbor Z. T. O. v Ljubljani.

Dobili smo tudi sledeče naznanilo:

Po sklepu S. K. S. Z. za Goriško in vipavske podzveze prirediti isti dne 6. septembra t. l. v Logu na Vipavskem skupno slavnostno zborovanje s telovadbo vipavskih odsekov z naslednjim sporedom: Ob 9. uri sv. maša s cerkvenim govorom; 1/2 11—12 slavnostno zborovanje na prostem; 12—1/2 2 obed; Ob 2. uri pete litanije; 3—6. ure ljudska veselica s telovadbo. Vabimo vsa društva in telovadne odseke, da se te slavnosti vdeležo. Vipava, že sama na sebi zanimiva po legi in tembolj ravno ob času pred trgatvijo, bo pokazala 6. septembra, kako je napredovala v krščanski organizaciji. Društva naj prijavljajo svoje vdeležbo in približno število na naslov: Ivan Debevec, župnik v Budanjah pri Vipavi.

Opozarjamo tudi telovadne odseke, da si napravijo načrt za predavanja in igre v jesenski in zimski sezoni in naj ta načrt določijo predsedstvu Z. T. O.

Mladenka mladenkam!

Iz Šmarja pri Sevnici.

Vrla mladenka, ki je tudi odbornica „Izobraževalnega društva“ nam je poslala sledeči dopis: Veliko veselje je zavladalo med našo slovensko mladino, med mladeniči in mladenkami, med sinovi in hčerami slovenskih katoliških starišev, ko so čuli, kako se je začelo živahno organizirano gibanje mladine in so zagledali „Mladost“, katero pridno in marljivo čitajo. Kako veselo je gledati slovensko mladino, mladeniče in dekleta ob nedeljah popoldne pod domačo lipo, ko prebirajo lepe in podučne knjige in katoliške časopise. Blagor mladeničem, blagor mladenkam, ki se zateko pod to belo zastavo! Kako srečen je, kdor si upa dvigniti najboljše orožje za krščansko prosveto proti ljutim sovražnikom! Popolnoma hočejo ugonobiti in uničiti to, kar nas je učila naša draga mati, kar so nas podučevali duhovniki in so svojčas še krščanski učitelji položili v naša še mlada, neskajljena srca. Z vso silo nas hočejo oropati vsega, kar nam je najdražje in najljubše. Da bi pa naši sovražniki tem lažje prispeli do svojega cilja, so se lotili najbolj mladine, katera je po njihovem mnenju še čisto neizkušena in nepripravljena. Blagor mladeniču, blagor mladenki, ki še ob pravem času zapazi njihove mreže, njihove nakane! Mladičiči slovenski in mladenke, hčere slovenskih krščanskih mater: postavimo se v bran našim nasprotnikom, bodimo nepremakljivi kot skala, kakor vojak v ognju in kakor trdnjava proti sovragu. Da pa bomo tem lažje odbijali napade na-

sprotnikov sv. vere, prebirajmo pridno in marljivo katoliške časnike in knjige! Mladenci! Mladenci! Slovenske hočete biti, srečne in zadovoljne! Zato prebirajte pridno „Mladost“, kajti ta vam daje priložnost spoznavati hudobijo in zvijačo liberalno. Naše geslo naj se razlega od solnčnega vzhoda do solnčnega zahoda „Vse za vero, dom, cesarja!“ — Na zdar!

Šmarska mladenka

Strimo liberalne verige!

Iz Goriškega.

Mladenič s solnčne Goriške nam piše: Mogočno dviga naš nasprotnik svoj brezverski in protiljudski prapor, naša mladeniška čast pa zahteva, da ta prapor poderemo na tla. Napadli so nas nasprotniki takoj v začetku našega mladeniškega gibanja po vseh slovenskih deželah. Toda nikjer se nas ni toliko žadilo, toliko ruvalo proti nam, tako sirovo pisalo, kot ravno na Goriškem. Gabrščekovo vladarstvo je pri nas nezno. Liberalni jarem res ni sladak in lahek. Hlapčevstvo liberalizmu je nizkotno. Kaj toraj? Dragi slovenski mladenič! Ali hočeš še dalje to trpeti? Ali hočeš, da te bo dalje tiščalo in žulilo breme nemoralnega liberalizma? Ali naj še dalje visi nad našo cvetočo Goriško ta sramota? Ali naj mi res pripoznavamo liberalne šomaštre za svoje paše? Nel! Nikdar! Zaori naj v naših vrstah v odgovor: Nikdar te sramote! Goriška mora v kratkem tudi stopiti v vrsto onih dežel, ki imajo krščansko organizacijo. Zato pa je treba dela in sicer vztrajnega dela za bodočnost. Ni se nam treba strašiti divjih nasprotnih čet ne raznih drugih zaprek. Iti moramo naprej kot vlhva, kot blisek, ne meneč se za levo in desno, z uma svitlim mečem in z orožjem resnice si moramo osvojiti srca ljudi. Dragi mladenič! Mnogo je zamujenega, jako mnogo. Kar pa je zamujenega, to se mora sedaj s tem marljivejšim delom nadomestiti. Polja dovolj, le orati je treba, pridno delati in žetev bo obilna. Prvo, kar je, bodi to: pokazati je treba liberalcem, da mi ni mo premagani, da še živimo. Na dan, na plan torej slovenski mladenič, od tebe je odvisna bodočnost in posebno bodočnost milega tvojega naroda. Če ga zapustimo mi — bo padel. Dvignimo torej mi mogočno svojo zastavo kvišku v boju zoper tirana!

„Vse za vero sveto in narod dragi!“

Zgled vleče.

Iz Gorenje vasi.

Mladenič nam piše: Dasi nimamo pri nas telovadnega odseka, vendar imamo v najbližji okolici štirinajst naročnikov „Mladosti“, katere prvi del nam jako upaja in ga pridno prebiramo. Radi pa pregledujemo tudi poročila telovadnih odsekov, ker vidimo, kako navdušeno se večkrat borijo naši sovratniki po raznih krajih za naše najsvetejše ideale. Ko smo videli pri javni telovadbi v Škofji Loki tako veliko število bratov izvajati vse vaje tako točno kot eno samo telo, se nam je zdelo, da gledamo armado najboljših naših narodnih moči in ko smo opazili pri mladeniškem tečaju, kako izborno napreduje marsikje krščanska organizacija, smo tudi mi odšli domov z novim pogumom in navdušenjem. Zopet smo sklenili, da se kolikor mogoče trdno oklenemo našega izobraževalnega društva na Trati, katerega knjižnico smo zadnji čas zelo izpopolnili. Ker smo tako blizu kranjske Sodome in Gomore — Žirov — odkoder se širi strupeni dih posirovele mladine, med katero spadajo tudi liberalni „Sokoli“, je dolžnost vsakega izmed nas, da pridobiva novih društvenikov. Vsako naj priporoča svojemu prijatelju, da si poišče poštene zabave v naši knjižnici. Dobijo se tudi še pri nas taki, ki niso ne miš ne ptič in ki govorijo o samem strankarstvu ter premelevajo pogrete novice liberalnih veljakov, dobijo se pa celo taki, ki si še vedno iščejo v nedeljo popoldne v pijači svoje zabave. Takim ravno moramo izpodbijati ob vsaki priliki razne predsodke. Vse, o katerih upamo, da bodo značajni mladeniči, moramo priversti v naše društvo. Na delo torej posebno mi naročniki „Mladosti!“

Iz našega gorenjskega tabora.

Iz Radovljice.

Naše telovadsko gibanje se je začelo vedno bolj živahno razvijati, posebno v zadnjem času. Pretečeni teden smo dobili palice. Sedaj se pa pridno pripravljamo za javno telovadbo, ki jo priredimo 13 septembra v Radovljici s sodelovanjem sosednjih odsekov. To bo zopet vesel dan za našo mladeniško organizacijo, ko bomo pokazali, da smo telovadbe zmožni, ako prav smo le delavski sloji, sami pomočniki in učenci, kakor pravijo naši nasprotniki. Neke sove so v svojem proroškem duhu že naprej začele skovikati, kako da nam bodo iz naših čepic peresa raztrgali. Ali le poskusijo naj, mi jim jamčimo, da se bodo pri tem grozno opekli, kakor so se že večkrat v svojih proroških idejah. S tem našim nastopom bomo pokazali našemu ljudstvu, kako je res potrebna naša organizacija, videli bodo na svoje oči, da se tu združuje v bratsko vez delavec, kmet in meščan, v vez, katere nam ne raztrga najsilovitejši vihar. Tu bodo videli korist telovadbe tudi glede na zdravstvo. In tudi nasprotni sile bode spoznalo naše ljudstvo, ako bo tako, kakor nam nekateri že naprej prorokujejo. Kaj pa naši „Sokoli“? Ti se tudi prav pridno gibljejo. Ko je pri zletu gorenjskih sokolov nek uniformirani sokol iz Radovljice hotel prepričati sokole, da bi se podalo za uniformirane brate, ako bi si nabavili dežnike, jim je pokazal prvi vzorec: predstavljal se je namreč občinstvu z marelo pod pazduho! Na zdar!

Dejanja govore.

Št. Vid nad Ljubljano.

Naš telovadni odsek danes v drugem letu svojega obstoja vabi k svoji drugi javni telovadbi, ki jo letos priredi z naraščanjem po tem-le sporedu: 1. Rajalni nastop. 2. Proste vaje. 3. Nastop naraščaja. 4. Orodna telovadba. 5. Nastop vaditeljskega zbora na drogu. 6. Skupine. 7. Rajalni odhod. Pri javni telovadbi svira mengiška godba. Po telovadbi bo veselica v telovadni dvorani z raznovrstnim zanimivim sporedom. V slučaju slabega vremena se vrši telovadba v dvorani. Šentviščani smo se vsigdar odzvali prireditvam bratskih odsekov. Zato pričakujemo, da nas tudi oni sedaj, vsaj bližnji, počaste s svojim obiskom. — Javno telovadbo na Viču je obiskalo 28 telovadcev, telovadil pa je samo načelnik. Ko smo se proti večeru najboljše volje vračali domov, čuli smo tam pri Dravljah že pol ure daleč divje kričanje. Radovedni, kaj to pomeni, smo pospešili korake. Ko pridemo po poljski poti iz Kosez, videli smo od Dravelj doli omahovati družbo kakih dvajset barab, ki so časteč v Dravljah boga Baha, trosili njegove proizvode po ljubljanskih poljanah. Nekateri so imeli frake in cilindre, pa so bili vendar pravi tipi mestne fakinaže. Ko smo se približali, smo jo po pregovoru: „Pijancu se izogni s senenim vozom“, zavili na kraj ceste. Oni pa so na pol miž mislili, da imajo pred seboj brate „Sokole“ in so zagnali huronski krik: „Na zdar! Živijo!“ Mi pa, ki nismo mogli prebaviti časti od takih ljudi, smo jim povedali, da nismo „Sokoli“, ampak člani telovadnega odseka v Št. Vidu. Zdaj se je pa pričela glorijska v nasprotnem taktu. Druge nesreče ni bilo. Skrbeli bomo, da nas barabe ne bojo imele vzroka hvaliti. — Povest o šentviškem plakatu, ki smo jo zadnjič opisali, opisalo je tudi glasilo onih ljudi, ki so nas v Dravljah slavili. Iz neumnosti, ki se kadi iz vsake vrste, sodimo, da je to napravljen eden izmed dveh, treh študentkov, ki predstavlja po Št. Vidu oliko svobodomiselnega študentovstva in ki se mu je po onem prekrokanem večeru sanjalo o litru vina. Študentkom za danes tole: Bukvice v roke in lepo mirno! Če se še kdaj ponovi to, kar je bilo v soboto tam neke Podgoro, ravnali bomo brez pardona. O polnoči je že čas tudi za „Sokola študenta“, da da ljudem in punicam mir. Brez ozira bomo prijavili imena teh fantov in zdi se nam, da bo potem doma šiba pela, kajti vemo, da njihovi očetje ne bodo zadovoljni, da bi sinčki zasramovali tiste ljudi, ki dajejo očetom zaslužka, da morejo plačevati za ribanje hlač po šolskih klopek za svoje fante. — Omeniti moramo pa danes tudi naše pošte, kjer imajo fanta, ki pravi, da je „Sokol“. Ta fant mora raznašati po Št. Vidu pisma. Zad-

njič, ko je prišla težko pričakovana „Mladost“, pa je po pridvi tega fanta ležala cel dan na pošti, ne da bi se dostavila. Za danes samo opozorimo, da naj se to ne zgodi več, ker drugače bomo še kaj povedali iz pošte in pa izpred pošte. Na zdar!

Mladina — preporec Primorja.

Iz Mirna na Goriškem.

Življenje v našem „Telovadnem odseku“, ki smo ga pred dvema mesecema ustanovili, je podobno življenju pred čebeljakom. Vse se giblje, vse dela; sprejmi torej, draga „Mladost“, kratko poročilo o našem delu: Naš „Telovadni odsek“ šteje 40 članov telovadcev. To število je ostalo od začetka. So sicer nekateri odstopili, ali prišli so drugi in njih število nadomestili. Vsak teden imamo dve redni vaji, katerih se vdeležijo povprečno 35 telovadcev. Dosedaj smo vadili proste in redovne vaje, sedaj smo začeli tudi s palicami, skokom, drogom in krogi. Naša ideja se širi tudi v bližnje vasi in v kratkem dobimo tudi v njih brate.

Vstanavlja se tudi ženski „T. O.“ Dekleta, 14 po številu, so že začela telovaditi. Telovadi se pod nadzorstvom mater. Potrebna je ženska telovadba pri nas z ozirom na to, da so naša dekleta šivilje oz. čevljarke šteparice, ki se celi dan nič ne gibljejo. V naših odsekih imamo pevski zbor, imamo dobre dramske igralce in imamo tudi mnogo mladih abstinentov, ki so se za celo življenje popolnoma odpovedali alkoholu in kateri svojo obljubo že tri leta drže. Vsi člani odseka so naročeni na „Mladost“. V kratkem se sezida telovadnica. Prostor za to je že kupljen in sicer na levem prostoru na bregu reke Vipave. Naši liberalci so pričapljali za nami in si ustanavljajo „Sokola“. Dne 6. septembra priredi naš odsek prvo javno telovadbo in mladniški tečaj, ki bo za naše goriške razmere velike važnosti. Bližnje „Telovadne odseke“ vabimo, da se udeležijo naše slavnosti. Natančnejši spored priobčimo na drugem mestu.

Planinski zleti.

Iz Jesenic.

Lep izlet je priredil jeseniški telovadni odsek v nedeljo popoldan dne 2. velikega srpana k romantično slikovitemu Peričniku. Izleta se je udeležilo 30 telovadcev in sicer 22 v kroju. Vkljub jako nezanesljivemu vremenu smo jeklene volje odkorakali ob pol dveh iz društvenega doma v nadi, da vetrič, ki je prijazno pihal, prežene vse megle. Pa res, čim dalje smo korakali, tem bolj se nam je smehljalo prijazno jasno nebo. Načrt je sicer bil, da bi šli peš do Peričnika, potem pa iz Dovjega z vlakom nazaj, med potjo se je pa v toliko spremenil, da smo šli na Hrušici na vlak, potem pa peš nazaj, kar je bilo veliko bolje, ker nam je preostajalo več prostega časa. Korakali smo v zastopu od Dovškega kolodvora do Mojstrane, potem v štiristopu skozi lično mojstransko vas, kjer so nas navdušeno pozdravljali z burnimi živijo in Nazdar klici. Tako smo korakali tudi mimo mojstranske cementne tovarne. Pri tem so nas obdajale različne misli: Ali naši delavski bratje po cementnih tovarnah res nimajo tolko razuma in poguma, da bi se obrnili na merodajne faktorje, ali bi se ne dale neznosne razmere v cementnih tovarnah predrugačiti, urediti delo in uvesti popolni nedeljski počitek ter s tem pridobiti nekoliko več prostega časa za razvedrilo? Zato bi pa mi svetovali mojstranskim, posebno pa dovškim v to poklicanem krogom, naj bi se nekoliko zganili in storili potrebne korake, da bi tudi mojstranska in dovška mladina stopila v vrste naših telovadskih čet za narodno in kulturno delo. Jako imponantno je pa bil pogled, ko smo dospeli na zaželjeni kraj, po katerem je razlita vsa naravna krasota gorenjskega raja. Začeli smo peti lepe narodne pesmi, ki se tako podajajo v to prekrasno naravo. Zaorila je nato proti nebu himna: „Hej Slovani“ v dokaz, da je ta zemlja naša in si jo hočemo za vedno ohraniti. Najlepše se je pa slišalo v harmoniji z bobnečim peričniškim slapom trobentati neumorno brata Repinca in Martinjaka. Kako ponosno je bilo videti, kako drzno je zafrotal bistrooki orel, planinski sokol po divjeromantičnih skalah, čez katere se v

hitrem teku drvi kot kristal čista voda bistrega potoka in potem vsled padca v milijone vodenih kapljic izhlapewa po vsej okolici! Več ali manj utrujeni smo se nekoliko odpočili, razdeljeni na več oddelkov po bližnjih skalah. Na poziv trobentača, brata Repinca, smo se pa kot planinski sokoli spustili z največjo hitrostjo po strmih skalah navzdol in bili takoj pripravljeni za odhod, nakar smo v odmoru odkorakali proti Mojstrani in se tam v Šmercovi gostilni okrepčali. Tam smo tudi govorili z nekaterimi možmi, ki nas pa v prvem hipu niso znali ločiti od sokolov.

Sele potem, ko smo jim pojasnili, kakšna načela zastopamo, so izrazili željo, naj bi se tudi pri njih kaj takega napravilo. Nadalje so povdarjali, naj bi se napravil še en tak izlet in sicer v Vrata, eno uro stran od Peričnika, k znanemu Aljaževemu domu in da naj bi se Dovžani poprej obvestili, da se tudi oni udeležijo. Mi bi svetovali zveznemu odboru telovadnih odsekov, naj bi razmišljal o tem, ako ne letos, pa vsaj prihodnje leto. Mogoče bi se dal napraviti kak imponantni skupni izlet, ki bi bil telovadcem v korist in bi brez dvoma napravil velik vtis na mojstranske in dovške mlade fante in bi bil v veliko veselje prvemu našemu planinskemu sokolu, č. g. župniku Aljažu. Med tem ko smo se nekoliko časa prijetno zabavali, nam je jako hitro potekel čas in nastopil je čas odhoda. Prav prijazno smo se poslovili in odkorakali proti Jesenicam, kjer so nas pričakovali nekateri sokoli. Ker je ravno slučajno slavno gasilno društvo imelo svojo veselico, so se jim pa pridružili tudi nekateri gasilci in se je prav neotesano in neolikano ob nas obregnil neki tovarniški pisarniški pometać F. T., ki si je dovolil še celo ta šport, da je zažvižgal neko smešno melodijo v nemškem taktu. Glavno načelnštvo gasilnega društva je bilo sicer mirno in sicer tako mirno, da se ni prav nič brigalo, kako nastopajo člani društva, ki je popolnoma nepolitilčno in brezstrankarsko ali bi vsaj tako moralo biti. Mi sicer nismo nasprotni gasilcem, saj so vendar nekateri izmed naših vrst navdušeni podporni člani gasilnega društva, pač pa bi jih prav prijazno opozorili, naj se nekoliko bolj izobraženo in dostojno obnašajo nasproti ljudem ki po državni cesti mimo njihovih veseljc korakajo. Tako smo med žvižganjem in sirovim kričanjem zopet imeli priliko ogledati si sokolsko svobodomiselno nazadnjaštvo. Bistrooki planinski sokol pa je ponosno ob zvokih slovenskih koračnic plul mimo lučibežnih od alkohola omoštenih sov v zavesti, da so njega cilji visoko, stremljenje sov pa je plaziti po zemlji in v duplinah skovikati. Na zdar!

Vič-Glince.

Vrtna veselica telovadnega odseka „Katol. slov. izobraževalnega društva“, dne 23. avgusta t. l. je lepo vspela. Ni je moglo zmotiti nekoliko deževnih kapljic. Prostorni vrt „pri Mirčniku“ je bil poln občinstva, ki je z zanimanjem sledilo telovadnim točkam ter s ploskanjem kazalo svojo zadovoljnost nad slikovitim proizvajanjem. Telovadcev je bilo z gosti vred iz Ljubljane, Št. Vida, M. D. v Polju, Vrhnike, okoli 70, med njimi 40 uniformiranih. — Došle goste-telovadce je pozdravil društveni podpredsednik, g. Val. Sever ter izrazil veselje nad tem, da se jih je tako lepo število odzvalo povabilu. Članice izobraževalnega društva so med telovadce razdelile šopke. Koncem telovadbe je tajnica društva, ženskega odseka, gđc. Frančiška Markič v imenu društva poklonila načelniku g. Jeločniku lavorov venec v znak priznanja za njegovo vsestransko požrtvovalnost pri organizaciji slov. mladine v tel. odsekih. Kakor zelena barva lavorovih listov ne zgine, tako naj ne zgine iz listov slovenske zgodovine ime buditelja in navduševatelja za vse lepo in dobro v naši slov. mlad. organizaciji. Po telovadbi se je razvila živahna prosta zabava, pri kateri je sviral sl. tamburaški zbor iz Št. Vida. Obilo smeha je pri srečolovu vzbudila javna dražba „viškega Zlatoroga“, kozliča s pozlačenimi rogovi; seveda mu je posebno nedorasla viška mladina posvečevala vso svojo pozornost. V lepem bratskem soglasju je telovadcem in občinstvu minul večer v neskaljenem veselju. Vrlim telovadcem, gostom in domačim, ki so nam preskrbeli tako lepo zabavo srčna hvala in krepak Na zdar!

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Telovadni odsek Blaž-Potočnikove čitalnice v Št. Vidu nad Ljubljano vabi k II. javni telovadbi, ki jo priredi dne

6 septembra na prostem poleg telovadne dvorane „Pri Cebav“. Začetek ob 5 uri popoldne. Vstop prost. Spored: 1. Rajalni nastop. 2. Proste vaje. 3. Nastop naraščaja. 4. Orodna telovadba. 5. Orodna telovadba šentviškega vadi-teljskega zbora. 6. Skupine. 7. Rajalni odhod. Pri javni telovadbi svira slavna mengeška godba. Po javni telovadbi v telovadni dvorani veselica. Petje, tamburanje, šaljiva pošta, srečolov. Ker je prebitek namenjen za novo javno ljudsko knjižnico v Št Vidu, se tudi preplačila najhvalež-neje sprejemajo. K najobilnejši udeležbi vljudno vabi odbor.

Škofjaloka.

Minuli so dnevi škofjeloškega slavlja. Hvala lepa vsem bratom telovadcem, kakor tudi vsem drugim društvom. ki so se ga udeležili in pripomogli s svojo zavednostjo in disciplino do tako impozantnega nastopa. Veliko navdušenje je bilo pri našem telovadnem odseku prej, a sedaj je še večje. Pristopilo je zopet 10 novih udov, tako da jih štejemo sedaj že 39. Kakor je slavnost velikega pomena za vso krščansko organizacijo, tako je še posebno za naše društvo in sploh naše mesto. Seveda so nasprotniki hoteli vse to nekoliko prepričati. Podrli so na predvečer en mlaj in raztrgali na njem visečo slovensko trobojnico. Tudi radi zastav so hodili nekateri od hiše do hiše ko berači, da bi jih posestniki ne razobesili. Toda niso veliko dosegli. Na dan naše slavnosti so pa prosili menda za dež, ki jih je močil dne 15. avgusta v Kranju! Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

Vipava.

Tudi pri nas se gibljemo. Vedno več zanimanja imajo mladeniči do telovadbe. — V zadnji seji tukajšnje „Hranilnice in posojilnice“ smo dobili 200 K v dar, 200 K pa brezobrestnega posojila. Toliko nikakor nismo pričakovali! Tem potom izrekamo zato slavni „Hranilnici in posojilnici“ najprisrčnejšo zahvalo! Sklenili smo takoj naročiti drog in bradlo. Ročke smo tudi ravnokar dobili nove. Tudi tukaj nismo brez preziranja. Slavno županstvo v Vipavi je povabilo vsa tukajšnja društva, da bi se udeležila slavnostnega obhoda po trgu. Tudi mi smo šli — in kakor je občna sodba med ljudstvom — se najbolj postavili. To je pa naše nasprotnike malo ujezilo, nas pa malo briga. Sedaj imamo že pet uniform — v kratkem se jih še pet napravi. Dne 2. avgusta imeli smo predavanje. Predaval je abiturijent Fran Jez. Razložil nam je pomen naše telovadne organizacije in izobraževalnih društev. Bodi mu srčna hvala za njegov trud, in želimo, da se kmalu še kaj oglasi! V nedeljo 23. t. m nam pa bo predaval visokošolec M. Natlačen: „O kmečkih uporih“. Vdeležujmo se polnoštevilo predavanj! To nam bode največ koristilo v bodoče! Mladeniči, okoličani! Prihitite tudi vi k nam! Vsako nedeljo namesto v gostilno v telovadnico! Vsak značajan mladenič nam je brat in dobrodošel! Na zdar!

Mladeniški tečaj in javna telovadba v Mirnu. Goriška mora vstati!

Goriška mora vstati! To bodi naše geslo, to bodi naš ideal, kateremu moramo posvetiti vse moči. Da pa ta svoj namen dosežemo, moramo začeti novo delo, in sicer delo na polju mladinskih organizacij. Naša mladina je dobra, naša mladina je dostopna našim načelom, da se jih pa dosedaj ni oprijela, je vzrok to, ker jih ni poznala. Sami smo krivi, da nimamo mladine, kajti upoštevali jo nismo in se brigali premalo zanjo. Mladenič, ki ni še popolnoma pokvarjen, se naših lepih idej gotovo

oprime, ako jih le pozna. Treba je torej, da začnemo z resnim, neutrudljivim delom. Treba pa je, da tudi dosedanje sadove našega dela jasno pokažemo; kajti besede mičejo, vzgledi vlečejo. V ta namen priredi telovadni odsek „Kat. del. društva v Mirnu“ dne 8. septembra veliko mladeničko manifestacijo združeno s tečajem. Naj ne bo vasi, ki bi ne poslala vsaj nekaj mladeničev na to slavnost. Posebno naj si naša društva štejejo v dolžnost, se udeležiti te prireditve. Lepa prilika, kraj primeren.

Vspored je sledeči:

1. Ob 8. uri zjutraj sprejem članov, ki pridejo po goriški cesti. Odhod v vas.

2. Ob 8¹/₂ uri sv. maša.

3. Ob 9. do 12. **mladeniški tečaj.**

a) Ivan Podlesnik: Korist telovadbe.

b) Fr. Terseglav: Mladina in kulturni boj.

c) Dr. Dermastia: Mladeniške organizacije s socialno-političnega stališča.

d) Dr. Brezelj: Spolna higijena.

4. Ob 12. uri skupno kosilo. (Brez pijače 80 vinarjev).

5. Ob 3¹/₂ uri javna telovadba.

6. Po telovadbi ljudska veselica.

Pri vsprejemu, sv. maši, telovadbi in veselici svira vojaška godba.

Društva, ki imajo zastave, naj pridejo z zastavami. Društva s pevskimi in tamburaškimi zbori naj naznanijo svoje sodelovanje pri ljudski veselici. Vsako društvo, ki se udeleži naše slavnosti, naj to naznani, in sicer tudi:

1. Ali pride z zastavo.

2. Ali sodeluje s pevskim ali tamburaškim zborom in katero pesem hoče zapeti na odru.

3. Koliko članov se udeleži kosila.

Vsa naznanila sprejema

Anton Vuk,

tajnik „Telovadnega odseka“ v Mirnu.

